

ARHEOLOŠKA ISTRAŽIVANJA u Svetom Martinu na Muri otkrivaju život u našem kraju još iz rimskog razdoblja

Buran život u Međimurju vodio se još prije više od dvije tisuće godina

- Istraživanje se provodilo da se točno utvrdi gdje u Sv. Martinu na Muri završava antičko naselje. Također, htjeli bismo otkriti cestu o kojoj svi pričaju, a koja nije zabilježena u arheološkim spisima. - istaknula je Čataj, voditeljica arheološkog istraživanja

TEKST I FOTO: Sanja Heric

Početak rujna u centru Sv. Martina na Muri završila su arheološka istraživanja koja su provodili djelatnici Odjela za kopnenu arheologiju Službe za arheološku baštinu Hrvatskoga restauratorskog zavoda. Kao što je već otprije poznato, Sv. Martin na Muri važno je arheološko nalazište u Međimurju, na kojem je u dosadašnjim istraživanjima pronađeno mnoštvo nalaza iz rimskog doba. O detaljima cijelog projekta iz prve smo ruke saznali u razgovoru s voditeljicom istraživanja Leom Čataj.

- Radi se o jednom trogodišnjem programu koji finan-

cira Ministarstvo kulture, čiji je cilj na nekoliko lokaliteta u Međimurju vidjeti prostor širenja samih lokaliteta. Na tim lokalitetima u ranije vrijeme, zadnjih pedesetak godina, odvijala su se sondažna istraživanja, pa smo u dogovoru s Konzervatorskim odjelom u Varaždinu izabrali šest lokaliteta koji su od prijekle važnosti da se utvrdi kakvo je stanje samog lokaliteta. - kazala nam je Lea Čataj. Svrha njihovoga cjelokupnog istraživanja, pa tako i istraživanja na području Sv. Martina na Muri, jest zaštita samog lokaliteta, odnosno registriranja lokaliteta kao kulturnog dobra Republike Hrvatske. Sveti Martin na Muri sada je samo preventivno zaštićen, i

Arheolozi i studenti iz okolice istraživali su Lončarsku četvrt iza ljekarne

to od 2010., a njegova zaštita istječe 2016.

Istraživao se drevni rimski grad Halicanum

Lokalitet u Sv. Martinu na Muri istražen je u nekoliko navrata. U dosadašnjim istraživanjima otkriveni su ostaci jednoga rimskog grada, za koji se pretpostavlja da se radi o Halicanumu, gradu koji je poznat još iz 3. stoljeća iz popisa putova i postaja na rimskim cestama. - Istraživanje se provodilo da se točno utvrdi gdje u Sv. Martinu na Muri završava to naselje. Također, htjeli bismo otkriti cestu o kojoj svi pričaju, a koja nije zabilježena u arheološkim spisima. - istaknula je Čataj, te dodala kako su sredstva za ovu godinu bila relativno mala s obzirom na površinu

cijelog Sv. Martina na Muri pa, nažalost, nisu uspjeli sondirati (ispitati slojeve Zemljine kore do zdravice, zemlje netaknute ljudskom djelatnošću) po cijelom Sv. Martinu na Muri.

Istraživanje je jednim dijelom ovisilo i o vlasnicima zemljišta, koji su im izašli ususret i bez ikakvih problema potpisali suglasnost. Voditeljica istraživanja Lea Čataj ujedno je naglasila kako se nada da će dogodine biti više takvih vlasnika jer su sada svi vidjeli kako rade. Usto pozitivnu reklamu u čitavom naselju o arheološkim istraživanjima napravili su studenti iz mjesta i okolice koji su sami sudjelovali u istraživanju.

Pronađeni zanimljivi arheološki nalazi

- Sjeverno od ljekarne, na području za koje se zna

da je tamo bio radionički centar u rimsko doba, pronašli smo jednu zidanu peć, dakako, samo ostatke konstrukcije. Pošto je ona veoma plitko ukopana, urušila se, nažalost. Usto našli smo jednu veliku jamu za koju mislimo da je bila vezana uz radionički proces izrade keramike u rimsko vrijeme. Također, našli smo dva rimska novčića, no čekamo još ekspertizu od stručnjaka numizmatičara iz Arheološkog muzeja u Zagrebu. Zasad pretpostavljamo da je jedan iz prvog stoljeća, možda iz drugoga, a drugi ili iz trećeg ili četvrtog stoljeća. Našli smo puno ulomaka keramike. Pritom moram posebno istaknuti terru sigillatu, koja je za-

pravo najfinija keramika u rimsko doba, izrazito kvalitetna. - ispričala nam je i pokazala Lea Čataj. Nakon istraživanja sav se pronađeni materijal mora oprati pa će onda dio tog materijala otići na restauraciju, ovisno o stanju samih nalaza.

Dosad je sve bilo pohranjeno u Muzeju u Čakovcu, ali u dogovoru s Općinom Sv. Martin na Muri postoji mogućnost da se restaurirani primjerci izlože u Sv. Martinu na Muri kada se izgradi Dom kulture. Jedan od ciljeva ovog istraživanja je napraviti objavu rezultata istraživanja u vidu monografije ili izložbe, kaže Čataj, pošto se radi o jednom lokalitetu koji je izuzetno važan za rimski period Međimurja.

Lea Čataj, voditeljica istraživanja, želi pronaći rimsku cestu koja je prolazila Sv. Martinom

Projekt sufinancirala i Općina

Voditeljica istraživanja Lea Čataj za cijeli je projekt dobila punu podršku Općine Sv. Martin na Muri, koja je prepoznala izuzetan značaj ovoga arheološkog nalazišta za samo mjesto. Općina je sufinancirala studente zadužene za fizičke poslove koji su bili uključeni u samo istraživanje i smještaj za arheologe. Zadovoljstvo nastavkom arheoloških istraživanja ne krije ni profesora povijesti, diplomirana arheologinja te zamjenica načelnika Petra Novinščak. - Ova arheološka istraživanja

konačno su se nastavila nakon desetak godina. Njih je provodio Muzej Međimurja s namjerom da definira parametre naselja Halicanum, koje je dokumentirano i pronađeno na terenu na užem području Sv. Martina na Muri i u obliku brojnih pojedinačnih nalaza. Drago mi je što je Restauratorski zavod iz Zagreba prepoznao važnost tog naselja i nastavio ovu godinu istraživanja, a nadam se da ćemo i sljedeću godinu nastaviti suradnju. - istaknula je na kraju razgovora Petra Novinščak.